

Ewa PŁACZEK*, Jakub W. JAROSZYŃSKI*

ROLA LOGISTYKI W ORGANIZOWANIU IMPREZ MASOWYCH

Streszczenie

W artykule została przedstawiona rola wsparcia logistycznego w organizowaniu imprez o charakterze masowym. Autorzy omawiają podstawy prawne w zakresie organizowania imprez masowych i wyłaniające się z nich obowiązki, które stoją przed organizatorem takiego przedsięwzięcia. W dalszej części artykułu opisane zostały główne obszary i zadania obejmujące logistyczne wsparcie imprez masowych. Autorzy podkreślają również konieczność stworzenia komórki, która będzie odpowiedzialna za integrację i realizację zdań logistycznych w tym obszarze, a także wymieniają możliwe, potencjalne zakłócenia i zagrożenia występujące w takim rodzaju działalności logistycznej.

Słowa kluczowe: logistyka imprez masowych, wsparcie logistyczne imprez masowych, imprezy masowe

1. WPROWADZENIE

Imprezy masowe zdefiniowane zostały w polskim prawodawstwie jako imprezy artystyczno-rozrywkowe, masowe imprezy sportowe, z wyłączeniem imprez organizowanych w teatrach, operach, operetkach, filharmoniach, kinach, muzeach, bibliotekach, domach kultury i galeriach sztuki lub w innych podobnych obiektach, a także szkołach czy też imprez organizowanych przez pracodawców dla swoich pracowników [4].

Ustawa „o bezpieczeństwie imprez masowych” określa również dokładne obowiązki organizatora takiej imprezy. Należą do nich między innymi:

- spełnienie wymogów prawnych dotyczących prawa budowlanego, określonych w przepisach sanitarnych i przeciwpożarowych,
- udział służb porządkowych, służb informacyjnych oraz kierującego tymi służbami kierownika do spraw bezpieczeństwa,
- zapewnienie pomocy medycznej,
- zorganizowanie zaplecza higieniczno – sanitarnego,
- wyznaczenie dróg ewakuacyjnych oraz dróg, które umożliwiałyby dojazd pojazdom służb ratowniczych i służb porządkowych (Policja, wojsko itp.),
- zapewnienie odpowiedniego poziomu wymiany informacji, poprzez zorganizowanie łączności pomiędzy podmiotami biorącymi udział w zabezpieczeniu imprezy masowej,
- ochrona przeciwpożarowa, rozumiana jako zapewnienie sprzętu ratowniczego i gaśniczego niezbędnego do zabezpieczenia imprezy masowej w zakresie działań ratowniczo – gaśniczych,
- zapewnienie wydzielonych pomieszczeń dla służb kierujących zabezpieczeniem takiej imprezy.

Zabezpieczenie imprez masowych jest jednym z największych wyzwań, jakie stawiane są przed organizatorami, a w sytuacji coraz częstszego przygotowania przez nasz kraj imprez o randze międzynarodowej (np. Euro 2012) jest rodzajem zobowiązania, które ma na celu określenie procedur zwiększających bezpieczeństwo takich imprez. Przygotowania do Euro 2012 ukazują ogrom zadań, które stawiane są przed naszym państwem w związku z

* Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Wydział Zarządzania, Katedra Logistyki Ekonomicznej

przygotowaniem infrastruktury komunikacyjnej (drogi, lotniska, koleje), sportowej (stadiony), turystycznej i gastronomicznej (hotele, restauracje, kawiarnie), kulturalnej (kina, teatry oraz inne obiekty umożliwiające spędzenie wolnego czasu), ale także zadbanie o bezpieczeństwo osób uczestniczących w imprezach sportowych i bezpośrednio z nimi związanych [3].

Wymienione wymogi i zadania spoczywające na organizatorze imprezy masowej ukazują szerokie spektrum działań w tym obszarze. W takim ujęciu widać ogrom zadań, które będą należały do obszaru działań logistycznych.

Zdaniem autorów logistyka w organizowaniu imprez masowych dotyczy głównie planowania, organizowania i zarządzania przepływami materiałów, osób oraz informacji w dążeniu do osiągnięcia celu nadrzędnego, jakim jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa i zadowolenia uczestników, a także zapewnienie odpowiedniego poziomu wsparcia dla podmiotów organizacyjnych.

Reasumując, do głównych zadań logistyki imprez masowych należą:

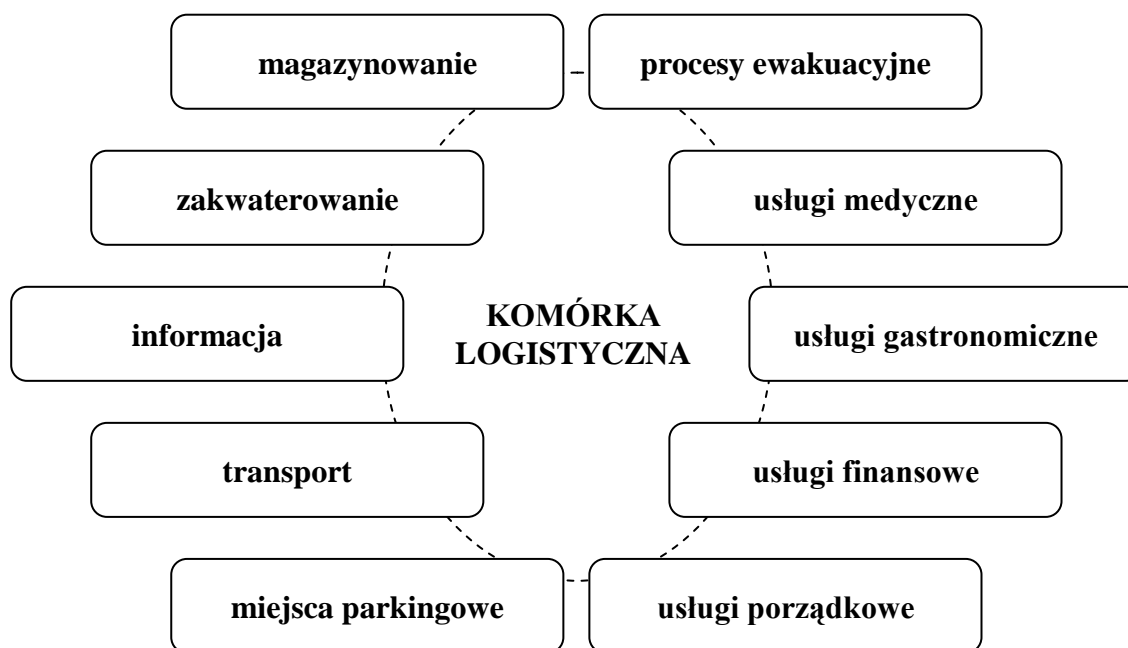
- wsparcie procesów wymiany informacji poprzez wykorzystanie najnowszych technologii z zakresu informatyki i komunikacji,
- wsparcie służb porządkowych i medycznych,
- zapewnienie odpowiednich warunków bytowych; sanitarno – higienicznych, gastronomicznych, czy też kwaterunkowych.

2. LOGISTYKA W ORGANIZOWANIU IMPREZ MASOWYCH

Skuteczna realizacja zabezpieczenia logistycznego w imprezach masowych opiera się na wymogach stałego bilansowania możliwości materiałowych, transportowych, wsparcia technicznego, łączności czy możliwości zapewnienia warunków bytowych. Wszystkie te zadania realizowane mogą być skutecznie jedynie ze świadomością organizatorów o istniejących ograniczeniach zasobowych, co jest istotą i obszarem działalności logistycznej.

Imprezę masową rozumieć można, jako pewien system, w którym logistyka ma spełniać rolę integracyjną, w obszarach wymienionych przez autorów już wcześniej. System ten zapewne będzie charakteryzował się pewnym stopniem otwartości i dynamiczności (otwartość i dynamizm w tym ujęciu autorzy rozumieją, jako ciągłe procesy zmian, związanych z liczbą uczestników, otoczeniem, charakterem imprezy czy też poziomem zagrożenia), którego nadrzędnym celem jest osiągnięcie zadowolenia uczestników określonej imprezy masowej poprzez zapewnienie im odpowiednich warunków, w tym również poczucia bezpieczeństwa.

W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu realizacji zadań logistycznych w przedstawionych poniżej obszarach zasadnym zdaje się być stworzenie komórki logistycznej dedykowanej (dostosowanej) do danego rodzaju imprezy masowej. Celem funkcjonowania takiej komórki byłaby integracja wszystkich podmiotów biorących udział w organizowaniu danej imprezy z wykorzystaniem najnowszych technologii komputerowo – komunikacyjnych, zwiększających poziom tej integracji. Podobnie jak w logistyce biznesowej właściwy poziom wymiany informacji jest kluczem do właściwego koordynowania wszystkich przepływów materialnych i świadczonych usług.

Rysunek 1. Główne obszary realizacji wsparcia logistycznego w imprezach masowych przez powołaną do tego celu komórkę logistyczną

Źródło: opracowanie własne

Reasumując, powołanie takiej komórki powinno skutkować lepszym zabezpieczeniem uczestników danej imprezy masowej i jej organizatorów poprzez właściwą realizację procesów zaopatrzeniowych, magazynowych, infrastrukturalnych, informacyjnych, a także zapewnienia bezpieczeństwa oraz wsparcia medycznego.

3. ZAGROŻENIA WYSTĘPUJĄCE W LOGISTYCE IMPREZ MASOWYCH

Logistyka w imprezach masowych musi uwzględniać również możliwość wystąpienia pewnych zakłóceń i typowych dla niej zagrożeń, takich jak:

- awarie zasilania elektrycznego; co może skutkować przerwaniem procesów monitoringu wizyjnego, zakłóceniami w łączności pomiędzy organizatorami przedsięwzięcia itp.,
- zła organizacja szlaków komunikacyjnych,
- awarie systemów bezpieczeństwa, w tym błędy ludzkie związane z niewłaściwą konserwacją, przeglądem itp.,
- niewłaściwy poziom integracji pomiędzy podmiotami odpowiedzialnymi za zabezpieczenie logistyczne,
- zła ocena potencjalnego ryzyka i nieprzygotowanie się na możliwość wystąpienia określonych zagrożeń,
- nieprofesjonalny, niedoświadczony personel logistyczny,
- błędne informacje dotyczące ilości, jakości i miejsca istniejących zasobów, a także brak informacji na temat potencjalnych zasobów w najbliższym otoczeniu.

Wymienione zagrożenia – tak jak i stopień trudności w ujęciu organizacyjnym – będą zależały od doświadczenia i umiejętności, a także zaangażowania organizatorów, charakteru danej imprezy i jej rozmiarów, a także od uczestników biorących w niej udział, czy też jej lokalizacji. Problemy w wymienionych obszarach mogą pojawić się na każdym z etapów

danej imprezy masowej, zarówno na etapie projektowania, organizowania jak i w trakcie jej trwania.

Rysunek 2. Typologia podmiotów występujących w imprezach masowych

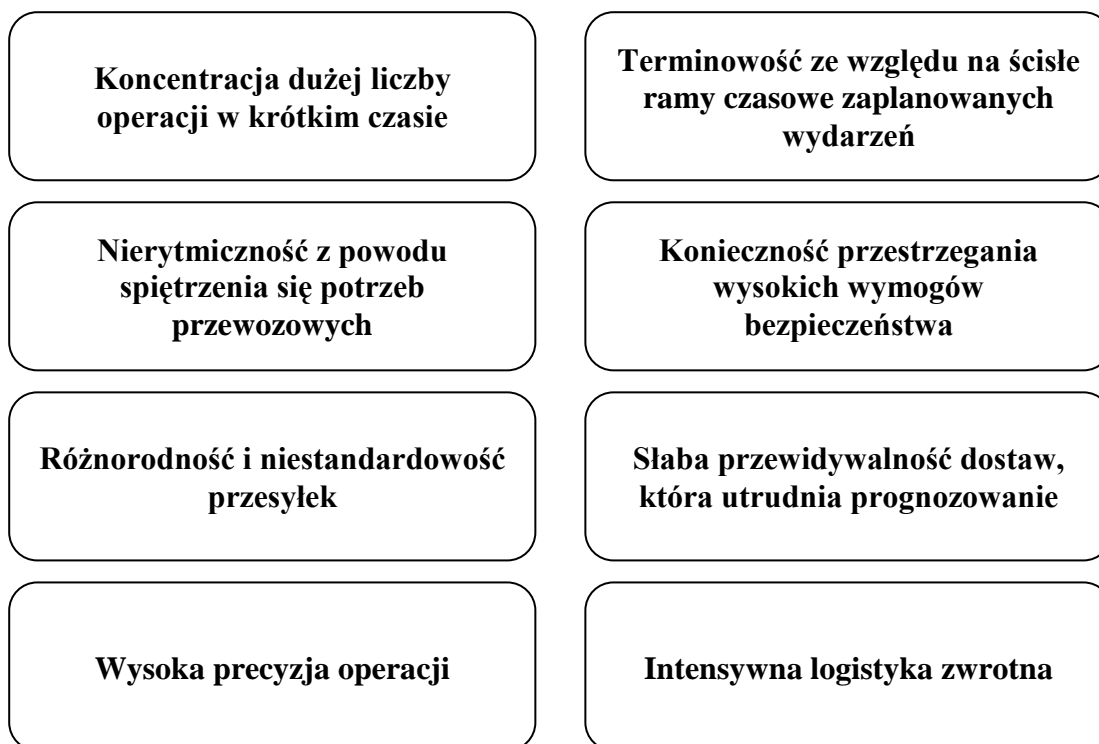
Źródło: opracowanie własne

Należy również podkreślić, że niektóre imprezy masowe są nagłe, niemożliwe do przewidzenia, a do ich zrealizowania są niezbędne olbrzymie środki – zarówno rzeczowe jak i ludzkie. Wszystkie te czynniki dodatkowo zwiększają możliwość wystąpienia potencjalnych zakłóceń i zagrożeń. Przykładem takich imprez masowych są pogrzeby znanych osób czy np. strajki i różnego rodzaju spontaniczne działania ludności.

Przykładem – chodź smutnym – była organizacja uroczystości pogrzebowych ofiar katastrofy prezydenckiego samolotu lecącego do Smoleńska. Uroczystości pogrzebowe odbywały się w wielu miastach Polski, do tego konieczność sprowadzenia ciał ofiar z Rosji, a także ogromna skala i chęć uczestnictwa wielu Polaków w uroczystościach stanowiła ogromne wyzwanie organizacyjne.

Przygotowanie uroczystości z udziałem kilkudziesięciu, czy kilkuset tysięcy osób, to ogromne przedsięwzięcie logistyczne. Jeszcze trudniejsze, gdy mają wziąć w niej udział znane osobistości. Trzeba szczegółowo przygotować plan. A to oznacza, że gospodarze uroczystości muszą ustalić wszystko ze służbami, które odpowiadają za organizację. W przypadku pogrzebu pary prezydenckiej partnerami są: rodzina, strona kościelna, policja, Straż Graniczna, Biuro Ochrony Rządu, Secret Service i inne służby chroniące poszczególnych gości, Straż Pożarna, służby medyczne, władze Krakowa, telewizje i inne media, i pewnie to nie wszystko.

Jednocześnie z przygotowywaniem planu uroczystości trzeba myśleć o szczegółach technicznych, drogach przejazdu i zapewnieniu bezpieczeństwa zarówno zgromadzonym jak VIP-om. Na miejscu trzeba wszystko dokładnie pomierzyć, rozplanować sektory, ustawienie barierek, drogi ewakuacyjne, organizację ruchu, wejścia i wyjścia. Pielgrzymki papieskie przygotowywane były zwykle, od strony czysto organizacyjnej, przez kilka miesięcy. Miesiąc, to minimalny czas potrzebny do organizacji [2].

Rysunek 3. Cechy charakterystyczne wpływające na realizację zadań logistycznych w imprezach masowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie [1]

Oprócz dużej skali operacji w krótkim czasie niezwykle istotna jest terminowość przewozów ze względu na fakt, iż niektórych rzeczy nie może po prostu zabraknąć lub pewne etapy przygotowań nie mogą zostać zakończone bez wykonania innych. Poza tym duże ilości ładunków do dostarczenia wymagają organizowania sprawnych dostaw w określonym rygorze czasowym, zgodnie z planem, który jest zazwyczaj napięty. W pewnym zakresie można też mówić o braku rytmiczności operacji. Jest to związane z faktem, że największa ilość dóbr przewożona jest tuż przed samą imprezą. Już w czasie trwania imprezy następować mogą w miarę regularne dostawy uzupełniające, a po jej zakończeniu znaczne ilości są w miarę szybko transportowane z powrotem. Ilość ładunków i złożoność operacji logistycznych zależy w dużym stopniu od skali imprezy mierzonej wieloma parametrami (np. liczba uczestników, widzów, specyfiką i wymaganiami logistycznymi, czasem trwania imprezy itp.).

Różnorodność i niestandardowość ładunków stanowi kolejną charakterystyczną cechę imprez masowych oraz ogromne wyzwanie dla usługodawców za to odpowiedzialnych. Także cechy związane z precyzją wykonywanych operacji, słabą przewidywalnością dostaw czy intensywną logistyką zwrotną stanowią poważne utrudnienie dla organizatorów i operatorów logistycznych [1].

4. PODSUMOWANIE

Organizowanie imprez masowych wymaga szczególnych kompetencji i doświadczenia ze strony podmiotów je organizujących. Presja czasu, trudne warunki działania, obowiązki i wymogi z nimi związane spoczywające na organizatorach oraz liczne zagrożenia są tego najlepszym przykładem.

Aplikacja rozwiązań logistycznych w obszarze organizowania imprez masowych daje możliwości integrujące i wspierające działania w obszarze transportu, wsparcia technicznego,

łączności, zasobów ludzkich czy też dostępności usług medycznych, a także zapewnienia odpowiednich warunków bytowych.

Imprezę masową należy, zatem postrzegać jako pewien system, który charakteryzuje się dużą liczbą podmiotów wchodzących w jego skład, a sama logistyka powinna spełniać w nim rolę integracyjną. Celowość i ważność funkcjonowania komórki logistycznej w systemie imprezy masowej wydaje się być oczywista i niezbędna do prawidłowej realizacji zadań w tym obszarze.

Wzrastająca ilość imprez masowych organizowanych w Polsce, które nie tylko mają charakter krajowy, ale również międzynarodowy (np. zbliżające się mistrzostwa w piłce nożnej Euro 2012), przyczyniają się do poszukiwania usprawnień i rozwoju tej dziedziny logistycznej. Logistyka przyczynia się również do wzrostu poziomu bezpieczeństwa – np. poprzez odpowiednie wsparcie służb porządkowych, co jest ogromnym wyzwaniem podczas imprez masowych. Wspiera ona także w ogromnym stopniu imprezy masowe o charakterze nagłym i niespodziewanym (np. uroczystości pogrzebowe znanych osób), dla których często warunkiem powodzenia jest skuteczne wykonanie zadań z obszaru logistyki.

LITERATURA

- [1] A. Małkiewicz, „Specyfika logistyki wielkich imprez sportowych”, *Gospodarka Materiałowa i Logistyka* nr 11/2006, s. 20 (na podstawie).
- [2] http://policyjni.gazeta.pl/Policyjni/1,103617,7773184,Pogrzeb_pary_prezydenckiej__t_o_będzie_najtrudniejsza.html (dostęp: 2-11-2011)
- [3] Na podstawie wstępu do IV konferencji z cyklu „Katastrofy naturalne i cywilizacyjne” zatytułowanej: „Zagrożenia podczas imprez masowych”, 4-6 czerwca 2008 r., dostęp internetowy: <http://optidh.wso.wroc.pl/konferencje/Katastrofy/2008/articles/wstep.pdf> (30-10-2011)
- [4] Ustawa z dnia 20 marca 2008 r, o bezpieczeństwie imprez masowych, art. 3. (na podstawie).

THE ROLE OF LOGISTICS IN ORGANIZING MASS EVENTS

Abstract

In the article there was presented the role of logistics support in organizing mass events. Authors discuss the legal basis for the organization of mass events and emerging from them duties, which are facing the organizer of such a project. In the further part of this article there were also described main areas and tasks involving logistics support of mass events. Authors emphasized the need of creation a cell that will be responsible for integration and realization of logistic tasks in this area, and also mentioned possible, potential disruption and risks present in this type of logistics activity.

Keywords: logistics of mass events, logistics support of mass events, mass events